WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 07 listopada 2022 r.

DWIM-WA.550.13.2018.MA

Strona postępowania administracyjnego:

Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie
z siedzibą w Warszawie
Al. Ujazdowskie 45, 00-536 Warszawa

Organizacja społeczna na prawach strony:

Polska Izba Komunikacji Elektronicznej
z siedzibą w Warszawie
ul. Przemysłowa 30, 00-450Warszawa

DECYZJA
O ZMIANIE I CZĘŚCIOWYM COFNIĘCIU
ZEZWOLENIA NA ZBIOROWE ZARZĄDZANIE
PRAWAMI AUTORSKIMI I PRAWAMI POKREWNYMI

Działając na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000, zwanej dalej **kpa**) oraz art. 137 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1293, zwanej dalej **uzz**), w związku z art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1062, z późn. zm., zwanej dalej **pr. aut.**), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w przedmiocie zmiany lub ewentualnie cofnięcia zezwolenia Związku Artystów Scen Polskich ZASP– Stowarzyszenia (zwanemu dalej **ZASP**) na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, udzielonego decyzją Ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lutego 1995 r., sygn. DP.041/Z/7/95, zmienionego decyzją Ministra Kultury i Sztuki z dnia 20 października 1998 r., sygn. DPA.041/Z/22/97 oraz decyzją

Ministra Kultury z dnia 18 czerwca 2003 r., sygn. DP.WPA.024/219/03/mp (zwanego dalej **Zezwoleniem**):

I. Cofam Zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi na polach eksploatacji *wprowadzanie do obrotu, najem, użyczenie, publiczne wykonanie* oraz *wyświetlanie,* a w odniesieniu do praw scenografów teatralnych oraz reżyserów teatralnych innych niż radiowi reżyserzy teatralni - na wszystkich objętych Zezwoleniem polach eksploatacji.

II. Cofam Zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi na polu eksploatacji *użyczanie*, a w odniesieniu do praw solistów śpiewaków - na wszystkich objętych zezwoleniem polach eksploatacji.

III. Cofam Zezwolenie na pobieranie wynagrodzeń z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach, najmu egzemplarzy utworów audiowizualnych i ich publicznego odtwarzania oraz nadawania utworu audiowizualnego w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów, na rzecz uprawnionych innych niż aktorzy i tancerze.

IV. Zmieniam Zezwolenie w zakresie, w jakim konieczne jest jego dostosowanie do nazw pól eksploatacji, określonych w art. 50 pr. aut., w następujący sposób:

1) punkty 1 lit b) oraz 2 lit. b) otrzymują brzmienie „zwielokrotnianie";

2) punkty 1 lit. c) oraz 2 lit. g) otrzymują brzmienie „publiczne odtworzenie";

3) punkt 2 lit. h) otrzymuje brzmienie „publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym" oraz usuwam z treści Zezwolenia wyrażenie „w tym do pobierania wynagrodzenia", a także część II Zezwolenia. W punkcie 2. dodaję literę i) o treści „wyświetlanie - w zakresie pobierania wynagrodzeń z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach".

V. W związku z treścią pkt. I-IV, Zezwoleniu nadaję następujące jednolite brzmienie:

Związkowi Artystów Scen Polskich ZASP - Stowarzyszeniu z siedzibą w Warszawie udziela się zezwolenia na zbiorowe zarządzanie:

1. prawami autorskimi radiowych reżyserów teatralnych na następujących polach eksploatacji:

a) utrwalanie,
b) zwielokrotnianie,
c) publiczne odtworzenie,
d) nadawanie,
e) reemitowanie,
f) publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym;

2. prawami pokrewnymi artystów wykonawców: aktorów i tancerzy, na następujących polach eksploatacji:

a) **utrwalanie,**
b) **zwielokrotnianie,**
c) **wprowadzanie do obrotu,**
d) **najem,**
e) **nadawanie,**
f) **reemitowanie,**
g) **publiczne odtworzenie,**
h) **publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym,**
i) **wyświetlanie –w zakresie pobierania wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach.**

VI. Na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 1) pr. aut. zobowiązuję Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie do podziału i wypłaty przychodów z praw pobranych przez ZASP na rzecz uprawnionym z tytułu korzystania z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w zakresie określonym w pkt. I-III, w terminie 6 miesięcy od otrzymania niniejszej decyzji, w zgodzie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa i zgodnymi z nimi postanowieniami aktów wewnętrznych ZASP.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 137 w związku z art. 3 pkt 2) uzz, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy, z urzędu wszczyna postępowanie w celu:
1) cofnięcia zezwolenia w zakresie, w jakim:
a) w toku dotychczasowej działalności organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi na danym polu eksploatacji nie podjęła zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi lub wykonywała zbiorowe zarządzanie na danym polu eksploatacji w niewielkiej skali,
b) w odniesieniu do określonego rodzaju utworów lub przedmiotów praw pokrewnych nie istnieje potrzeba zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi na danym polu eksploatacji;
2) zmiany zezwolenia w zakresie, w jakim konieczne jest jego dostosowanie do nazw pól eksploatacji, określonych w art. 50 pr. aut.

Na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu działania ministra kultury i dziedzictwa narodowego z dnia 13 grudnia 2017 r. (Dz.U.

z 2017 r. poz. 2321) oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu działania ministra kultury i dziedzictwa narodowego z dnia 27 października 2021 roku (Dz. U. z 2021 r., poz. 1951), działem kultura i ochrona dziedzictwa narodowego kierował w dniu wszczęcia postępowania oraz kieruje aktualnie Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Działając na podstawie art. 137 ust. 1 uzz, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego pismem z dnia 22 listopada 2018 r. zawiadomił ZASP o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie zmiany lub ewentualnie cofnięcia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi (k. 1-2). Postępowanie to zostało zatem wszczęte w terminie, o którym mowa w art. 137 ust. 1 uzz, w ciągu 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, tj. od dnia 19 lipca 2018 r.

Równocześnie Minister zwrócił się do ZASP o:

1) wyjaśnienie, czy i w jaki sposób ZASP podjął zbiorowe zarządzanie prawami objętymi zakresem posiadanego zezwolenia i w jakiej skali je wykonuje, z uwzględnieniem aktualnej liczby umów zawartych z użytkownikami – odrębnie dla każdego rodzaju praw i pola eksploatacji objętego Zezwoleniem;

2) uzasadnienie potrzeby zbiorowego zarządzania prawami objętymi zakresem posiadanego Zezwolenia – odrębnie dla każdego pola eksploatacji objętego Zezwoleniem;

3) przedstawienie stanowiska co do potrzeby zmiany posiadanego Zezwolenia w zakresie, w jakim konieczne jest jego dostosowanie do nazw pól eksploatacji określonych w art. 50 pr. aut. Pismem z dnia 20 grudnia 2018 roku ZASP złożył wyjaśnienia (k. 14-19), uzupełnione, na wezwanie Ministra, w pismach z dnia 12 lutego (k. 38-43) oraz 7 maja 2019 roku (k. 64-67).

Ponadto, pismem z dnia 6 kwietnia 2019 roku Minister skierował do Stowarzyszenia Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP, Związku Artystów Wykonawców Stoart oraz Stowarzyszenia Filmowców Polskich (zwanego dalej SFP), prośbę o wyjaśnienia dotyczące zakresu wykonywania przez te organizacje zbiorowego zarządu odpowiednio w odniesieniu do solistów śpiewaków oraz reżyserów i scenografów teatralnych (k.49-59). Organizacje te udzieliły Ministrowi wyjaśnień w pismach z dnia 7 maja 2019 roku (Stoart i SAWP) oraz 8 maja 2019 roku (SFP) (k. 68-73).

W dniu 28 czerwca 2019 roku Minister zwrócił się o dodatkowe wyjaśnienia do ZASP (k. 75-76). ZASP udzieliło wyjaśnień pismem z dnia 23 lipca 2019 roku (k. 105-111) oraz z dnia 25 września 2019 roku (k. 120-123)

Pismem z dnia 3 lipca 2019 roku Polska Izba Komunikacji Elektronicznej (zwana dalej **PIKE**) złożyła wniosek o dopuszczenie do udziału w toczącym się postępowaniu. Wskazała, że wniosek ten uzasadniony jest zarówno ze względu na jej cele statutowe, jak również przemawia za jego uwzględnieniem interes społeczny. PIKE wskazała, że reprezentuje oraz chroni interesy gospodarcze zrzeszonych w niej przedsiębiorców

telekomunikacyjnych. Rozstrzygnięcie zaś w przedmiocie cofnięcia lub zmiany zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi oraz pokrewnymi pozostaje w sferze interesów gospodarczych podmiotów zrzeszonych w PIKE, które z racji prowadzonej działalności zawierają umowy z organizacjami zbiorowego zarządzania. PIKE wskazała także, że udział tej organizacji w postępowaniu pozwoli Ministrowi na zapoznanie się z opinią środowiska przedsiębiorców telekomunikacyjnych, dostawców usług audiowizualnych oraz dostawców usług drogą elektroniczną, przyczyniając się tym samym do lepszego wyjaśnienia okoliczności faktycznych i w pełniejszym stopniu przyczyni się do realizacji naczelnej zasady postępowania administracyjnego, jaką jest zasada prawdy obiektywnej. Co więcej, zdaniem PIKE, rozstrzygnięcie Ministra w przedmiotowej sprawie wpłynie nie tylko na sferę praw i obowiązków strony postępowania, ale także na grupę przedsiębiorców związanych ze stroną umowami lub potencjalnie mogących taką umowę zawrzeć, a w konsekwencji na klientów tych podmiotów, w tym również konsumentów (k. 79-82). Postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2019 roku Minister dopuścił PIKE do udziału w postępowaniu (k. 113).

Pismem z dnia 11 października 2019 roku Minister wezwał ZASP do złożenie dodatkowych wyjaśnień (k. 124 – 125). ZASP złożyło wyjaśnienia pismem z dnia 19 listopada 2019 roku (k. 130-132). Pismem z dnia 21 listopada 2019 roku PIKE wniosła o cofnięcie zezwolenia ZASP na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi reżyserów teatralnych i scenografów teatralnych na polach eksploatacji *reemitowanie*, *publiczne wykonanie*, *nadawanie, odtwarzanie, użyczenie, najem* oraz *wyświetlanie* w tym do pobierania wynagrodzenia na tych polach eksploatacji oraz cofnięcie udzielonego ZASP zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi artystów wykonawców aktorów, solistów śpiewaków i tancerzy na polach eksploatacji *reemitowanie, odtwarzanie, użyczenie* oraz *najem* w całości, w tym do pobierania wynagrodzenia na tych polach eksploatacji. PIKE umotywowała wniosek niewykazaniem przez ZASP, że wykonuje zbiorowy zarząd na wskazanych w zezwoleniu polach eksploatacji (w szczególności niewykazaniem, by zawierał jakiekolwiek umowy z uprawnionymi i użytkownikami). PIKE wniosła również o zobowiązanie ZASP do przedstawienia licznych dokumentów (wniosek szczegółowo omówiony w części dotyczącej ustalenia stanu faktycznego). Ponadto PIKE wniosła o zwrócenie się do biegłego o wydanie opinii w celu ustalenia zakresu pojęcia *utwór audiowizualny*, ewentualnie zakomunikowania stronom powszechnie znanego faktu (lub faktu znanego z urzędu), iż na polach eksploatacji *publiczne odtwarzanie*, *nadawanie* i *reemitowanie* w praktyce dochodzi do eksploatacji jedynie utworów audiowizualnych, a nie jakichkolwiek innych utworów i przedmiotów praw pokrewnych (k. 134-147).

W związku ze stanem epidemii koronawirusa, zgodnie z art. 15zzs ust. 9 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, obowiązującym w okresie od 31 marca do 15 maja 2020 r., organy

administracji publicznej mogły wydawać jedynie decyzje w całości uwzględniające żądanie strony lub uczestnika postępowania, zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu, wyrazić stanowisko albo wydać interpretację indywidualną lub decyzję w sprawach, o których mowa w ust. 3a tej ustawy. Niniejsza decyzja pozostaje poza zakresem wskazanym w wyżej wymienionym przepisie, dlatego też nie mogła być wydana we wskazanym okresie.
Pismem z dnia 4 listopada 2020 roku Minister zwrócił się do ZASP o złożenie dodatkowych wyjaśnień poprzez ustosunkowanie się do treści pisma PIKE z dnia 21 listopada 2019 roku (k. 164). Pismem z dnia 23 listopada 2020 roku ZASP odniósł się do treści pisma PIKE, uznając argumentację faktyczną i prawną PIKE za niezasadną i chybioną, a pismem z dnia 4 stycznia 2021 roku uzupełnił te argumentację (k. 167-173 i 180-183). Minister pismem z dnia 2 lipca 2021 r. wezwał ZASP do aktualizacji dotychczas przedstawionych danych dotyczących zakresu sprawowania zbiorowego zarządu oraz do złożenia dodatkowych wyjaśnień (k. 189-190). ZASP złożył wyjaśnienia pismem z dnia 22 lipca 2021 roku (194-195). W związku z powzięciem przez Ministra wątpliwościami dotyczących skali wykonywania zbiorowego zarządu w odniesieniu do praw autorskich radiowych reżyserów teatralnych oraz praw pokrewnych na polu eksploatacji wprowadzenie do obrotu, Minister wezwał ZASP do uzupełnienia wyjaśnień (k. 198 oraz k. 207), które ZASP przedstawił odpowiednio w pismach z dnia 11 października 2021 roku (k. 205) oraz dnia 4 kwietnia 2022 roku (k. 212-215). W związku z rozbieżnością danych dotyczących zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi na polu eksploatacji wprowadzanie do obrotu, Minister w dniu 31 maja 2022 roku postanowił o dopuszczeniu dowodu z zawartych przez ZASP umów o korzystanie z praw pokrewnych na polu eksploatacji wprowadzanie do obrotu, obowiązujących na koniec lat 2020 oraz 2021 i zobowiązał ZASP do przedłożenia uwierzytelnionych kopii tych umów (k.267-268) . Pismem z dnia 8 czerwca 2022 roku ZASP przedłożył kopie 18 umów (oraz jednej faktury) obowiązujących w 2020 roku oraz kopie 18 umów (oraz jednej faktury) obowiązujących w 2021 roku (k. 272). Pismami z dnia 14 kwietnia 2022 roku (k. 217) oraz z dnia 6 lipca 2022 roku (k. 409-410), Minister poinformował ZASP oraz Polską Izbę Komunikacji Elektronicznej o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Pismem z dnia 9 maja 2022 roku PIKE podtrzymała dotychczasowe wnioski (k. 221), aktualizując równocześnie wniosek o zobowiązanie ZASP do przedstawienia umów zawartych z korzystającymi wraz ze wskazaniem wysokości przychodów z każdej z poszczególnych umów, poprzez objęcie zakresem wniosku lat 2016-2021 (k. 222). Ponadto PIKE wniosła o przeprowadzenie dowodów z załączonych artykułów prasowych, na okoliczność prezentowanego publicznie przez ZASP stanowiska co do braku uprawnień aktorów do wynagrodzenia z tytułu eksploatacji utworów audiowizualnych (k. 227) oraz na okoliczność negatywnej oceny formułowanej względem ZASP przez środowisko aktorskie (k. 229).
Pismem z dnia 18 lipca 2022 roku, ZASP podtrzymał stanowisko, iż na chwilę obecną widzi potrzebę prowadzenia zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi w zakresie

3 kategorii: artystów wykonawców aktorów (w tym aktorów, filmowych, serialowych, teatru telewizji, radiowych, wykonujących dubbing) i ich praw pokrewnych; artystów wykonawców tancerzy i ich praw pokrewnych; reżyserów radiowych tworzących utwory audialne zawierających artystyczne wykonania aktorskie (słuchowiska radiowe, Teatr Polskiego Radia etc.) i ich autorskich praw majątkowych. Podkreślił, że powyższe kategorie artystów wykonawców (twórców) nie są reprezentowane na terytorium Polski przez jakąkolwiek inną organizację zbiorowego zarządzania. Jest więc kwestią oczywistą, iż zbiorowy zarząd prawami tych osób musi być pełny, kompleksowy i obejmować co do zasady wszystkie pola eksploatacji w zakresie zbiorowego zarządzania, zarówno w zakresie licencjonowania, jak też wszystkie przewidziane w pr. aut. uprawnienia do pobierania wynagrodzenia bez elementu licencyjnego. Zbiorowe zarządzanie prawami ww. kategorii uprawnionych przez ZASP powinno więc obejmować: - dla aktorów i tancerzy - wszystkie pola eksploatacji określone w art. 86 ust.1 pkt 2. pr. aut., jak też wszystkie określone w tej ustawie przypadki pobierania dodatkowego wynagrodzenia na rzecz tej kategorii osób (w tym art.70 ust.2 pkt.1) do 4), art. 86 ust.2). Natomiast dla reżyserów radiowych - wszystkie pola eksploatacji określone w art.50 pr. aut., jak też wszystkie określone w tej ustawie przypadki pobierania z mocy prawa wynagrodzenia na rzecz tej kategorii osób (k. 412-414).

PIKE w piśmie z dnia 18 lipca 2022 roku PIKE podtrzymało natomiast wszelkie wnioski zgłoszone w piśmie z dnia 9 maja 2022 roku. Wskazując, że wydanie przez Ministra postanowienia z dnia 4 kwietnia 2022 roku oraz jego wykonanie przez ZASP, w krótkim wyznaczonym terminie, potwierdza możliwość zobowiązania przez Ministra ZASP do przedstawienia umów oraz wykonanie takiego zobowiązania przez ZASP, bez przedłużenia postępowania. Odnosząc się natomiast do umów przedłożonych przez ZASP z pismem z dnia 8 czerwca 2022 roku, PIKE wskazało, że świadczą one o niewielkiej skali zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi na polu eksploatacji *wprowadzanie do obrotu*, a nawet braku potrzeby takiego zbiorowego zarządzania. Wskazano, że umowy zostały zawarte przez ZASP z zaledwie kilkoma podmiotami, na eksploatację w niewielkiej skali. Świadczy to o tym, że pole eksploatacji *wprowadzanie do obrotu* jest licencjonowane na ogół z pominięciem ozz, bądź też zbędne jest uzyskanie zgody artystów wykonawców na wprowadzenie do obrotu utworu audiowizualnego, jeżeli uzyskało się już zgodę producenta utworu audiowizualnego (reprezentującej go ozz). Ponadto zdaniem PIKE z postanowień umów ZASP wynika, że prawa pokrewne, których dotyczą, niekoniecznie zostały powierzone ZASP, gdyż ZASP zobowiązuje się pokryć szkody wynikające z roszczeń uprawnionych względem użytkownika (tak w umowie stanowiącej załącznik nr 16 i 35). Wobec powyższego w ocenie PIKE także na polu eksploatacji *wprowadzanie do obrotu* powinno dojść do cofnięcia udzielonego ZASP zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi reżyserów teatralnych i scenografów teatralnych oraz prawami pokrewnymi artystów wykonawców: aktorów, solistów śpiewaków i tancerzy (k. 416-417).

W toku postępowania Minister ustalił i na podstawie ustalonego stanu faktycznego zważył co następuje:

Zgodnie z art. 137 ust. 1 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego obowiązany był z urzędu wszcząć postępowania administracyjne w celu:

1) cofnięcia zezwoleń organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi w zakresie, w jakim w toku dotychczasowej działalności na danym polu eksploatacji nie podjęły one zbiorowego zarządzania lub wykonywały je „w niewielkiej skali", jak również jeżeli w odniesieniu do określonego rodzaju utworów lub przedmiotów praw pokrewnych nie istnieje potrzeba zbiorowego zarządzania na danym polu eksploatacji;

2) zmiany zezwoleń w zakresie, w jakim konieczne jest ich dostosowanie do nazw pól eksploatacji określonych w art. 50 pr. aut.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że błędne jest twierdzenie PIKE, iż powyższy przepis należy czytać łącznie z art. 7 ust. 1 uzz określającym warunki, które każde stowarzyszenie musi spełnić, aby możliwe było udzielenie mu zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi (k. 150-151). Żaden przepis powszechnie obowiązującego prawa nie daje podstaw do przyjęcia takiej wykładni. Przesłanki cofnięcia zezwolenia w trybie art. 137 ust. 1 uzz zostały w nim wskazane enumeratywnie. W związku z powyższym, nie uwzględniono wniosku dowodowego PIKE (k. 232), na okoliczność negatywnych ocen formułowanych względem ZASP przez środowisko aktorskie. Okoliczność formułowania tego rodzaju negatywnych ocen przez część środowiska aktorskiego, nie ma bowiem znaczenia dla przedmiotowej sprawy.

Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie posiada zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi udzielone decyzją Ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lutego 1995 r., sygn. DP.041./Z/7/95, zmienionego decyzją Ministra Kultury i Sztuki z dnia 20 października 1998 r., sygn. DPA.041/Z/22/97 oraz decyzją Ministra Kultury z dnia 18 czerwca 2003 r., sygn. DP.WPA.024/219/03/mp.

Aktualnie ZASP posiada zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi reżyserów teatralnych i scenografów teatralnych na następujących polach eksploatacji:

a) utrwalanie,
b) zwielokrotnianie jakąkolwiek techniką,
c) wprowadzanie do obrotu,

d) użyczenie,
e) najem,
f) publiczne wykonanie,
g) wyświetlanie,
h) odtwarzanie,
i) nadawanie,
j) reemitowanie,
k) publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym

oraz prawami pokrewnymi artystów wykonawców: aktorów, solistów śpiewaków, tancerzy, w tym do pobierania wynagrodzenia, na następujących polach eksploatacji:

a) utrwalanie,
b) zwielokrotnianie jakąkolwiek techniką,
c) wprowadzanie do obrotu,
d) użyczenie,
e) najem,
f) nadawanie,
g) reemitowanie,
h) odtwarzanie,
i) publiczne udostępnianie utrwalenia artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym,

a także na pobieranie wynagrodzeń z tytułu:

1) wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach
2) najmu egzemplarzy utworów audiowizualnych i ich publicznego odtwarzania
3) nadawania utworu audiowizualnego w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów.

I. W odniesieniu do zbiorowego zarządzania prawami autorskimi przez ZASP:

- W zakresie podmiotów praw autorskich, których prawami zbiorowo zarządza ZASP:

Minister ustalił, iż w zakresie praw autorskich ZASP zbiorowo zarządza wyłącznie prawami radiowych reżyserów teatralnych. W piśmie z dnia 20 grudnia 2018 roku w odniesieniu do praw autorskich, ZASP wskazał, iż *widzi potrzebę prowadzenia przez ZASP zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w zakresie (...) reżyserów radiowych tworzących utwory audialne zawierających artystyczne wykonania aktorskie (słuchowiska radiowe, Teatr Polskiego Radia etc.)* (k. 17). W piśmie z dnia 7 maja 2019 roku, w odpowiedzi na wezwanie

Ministra, ZASP stwierdził, że *sprawuje zbiorowe zarządzanie wobec reżyserów radiowych tworzących utwory audialne zawierające artystyczne wykonania aktorskie* (k. 66). W piśmie z dnia 28 czerwca 2019 roku, Minister wezwał ZASP do wskazania na jakiej podstawie prawnej ZASP to czyni. Literalna treść Zezwolenia nie wskazuje bowiem na tę kategorię twórców – mowa jest w nim jedynie o reżyserach teatralnych. W piśmie z dnia 23 lipca 2019 roku ZASP wskazał, iż sprawuje zbiorowe zarządzanie w tym zakresie na podstawie i w ramach Zezwolenia, a *jedną z kategorii mieszczących się w zakresie pojęcia reżyser teatralny – są reżyserzy radiowi tworzący formy/utwory audialne zawierające artystyczne wykonania aktorskie w postaci słuchowisk radiowych, teatru Polskiego Radia etc.* (k. 110). W dalszych pismach w sprawie ZASP posługiwał się ww. pojęciem w celu określenia zakresu podmiotowego sprawowania zbiorowego zarządu w odniesieniu do praw autorskich. Minister pismem z dnia 2 lipca 2021 roku zwrócił się do ZASP o potwierdzenie, że pojęcie *radiowych reżyserów teatralnych* odzwierciedla podmiotowy zakres sprawowanego przez ZASP zbiorowego zarządu w odniesieniu do praw autorskich. W przypadku zaprzeczenia tej konstatacji, wezwał do określenia zakresu podmiotowego sprawowania zbiorowego zarządu w odniesieniu do praw autorskich w sposób precyzyjny i wyłącznie w zakresie posiadanego przez ZASP zezwolenia (k. 190). W odpowiedzi ZASP wskazał, iż *prowadzi zbiorowy zarząd w odniesieniu do praw autorskich reżyserów radiowych w ramach posiadanego przez ZASP zezwolenia w zakresie utworów audialnych zawierających artystyczne wykonania aktorskie, czyli form takich jak słuchowiska radiowe, Teatr Polskiego Radia itd. Zwracamy przy tym uwagę, iż twórczy wkład w powstanie takich utworów audialnych wnoszą zarówno reżyserzy jak i reżyserzy dźwięku, których zbiorczo można nazwać „reżyserami radiowymi", czy też „reżyserami teatralnymi"* (k. 196).

W piśmie z dnia 12 lutego 2019 roku, ZASP wskazał w odniesieniu do kategorii reżyserów teatralnych i scenografów teatralnych (w sferze audiowizualnej), że prawa te powinny być wykonywane przez właściwą dla tych kategorii osób ozz (SFP) (k. 42). Stowarzyszenie Filmowców Polskich potwierdziło natomiast w piśmie z dnia 8 maja 2019 roku, że zarządza zbiorowo prawami autorskimi reżyserów teatralnych i scenografów teatralnych w odniesieniu do telewizyjnych spektakli teatralnych (k. 71).

Ponadto, w piśmie z dnia 7 maja 2019 roku ZASP stwierdził również, że *w praktyce nie sprawuje zbiorowego zarządzania wobec reżyserów teatralnych i scenografów teatralnych w sferze nieaudiowizualnej* (innej niż radiowa – przypis własny). *Kwestie te regulowane są bezpośrednio przez reżyserów teatralnych i scenografów teatralnych z podmiotami korzystającymi z ich praw* (k. 67).

W związku z powyższym, Minister stwierdził, że w sprawie zachodzą przesłanki do cofnięcia Zezwolenia ZASP w zakresie, w jakim nie wykonuje on zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, tj. w odniesieniu do praw scenografów teatralnych oraz reżyserów teatralnych

innych, niż radiowi reżyserzy teatralni, na wszystkich objętych Zezwoleniem polach eksploatacji.

- W zakresie pól eksploatacji, na których ZASP zbiorowo zarządza prawami autorskimi:

W odniesieniu do pól eksploatacji objętych zezwoleniem ZASP, na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach z działalności ZASP za lata 2016-2020 oraz wyjaśnień ZASP zawartych w pismach z dnia 22 lipca 2021 roku oraz 11 października 2021 roku, Minister ustalił, że liczba zawartych umów z użytkownikami w odniesieniu do praw autorskich radiowych reżyserów teatralnych na przestrzeni lat 2016-2020[1] nie przekroczyła:

1) w odniesieniu do pól eksploatacji *utrwalanie, zwielokrotnianie, wprowadzanie do obrotu* oraz *publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym* – 2 umów (k. 205). Przy czym, według stanu na dzień 11 października 2021 roku, ZASP posiadał w zakresie tych pól eksploatacji już wyłącznie jedną obowiązującą umowę na polu eksploatacji *publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym* (k. 195)
2) w przypadku pola eksploatacji *nadawanie* – 1 umowy. Przy czym w 2021 roku liczba umów zawartych na polu eksploatacji *nadawanie* wzrosła do 18 umów (k. 195).

ZASP nie zawarł natomiast we ww. okresie żadnych umów z użytkownikami o korzystanie z praw autorskich na polach *eksploatacji użyczanie, najem, publiczne wykonanie, wyświetlanie, odtwarzanie* oraz *reemitowanie*. Ponadto ZASP mimo wezwań Ministra nie uzasadnił w wystarczającym stopniu potrzeby sprawowania zbiorowego zarządu na tych polach eksploatacji. Dodatkowo, w odniesieniu do pola eksploatacji publiczne wykonanie, ZASP wskazał w piśmie z dnia 7 maja 2019 roku, że *biorąc pod uwagę specyfikę, zakres i znaczenie pola eksploatacji publiczne wykonanie oraz zakres i charakter chronionego przez ZASP repertuaru, ZASP w praktyce nie podjęło zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na tym polu eksploatacji* (k. 64). W odniesieniu do pól eksploatacji objętych obligatoryjnym zbiorowym zarządem, tj. *reemitowanie* oraz *publiczne odtwarzanie*[2], Minister uznał jednak potrzebę sprawowania zbiorowego zarządu przez ZASP jako jedynej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi radiowych reżyserów teatralnych. Podobnie, w odniesieniu do pól eksploatacji *utrwalanie i zwielokrotnianie*, Minister stwierdził, że pomimo braku zawartych przez ZASP umów o korzystanie obejmujących te pola eksploatacji, istnieje potrzeba sprawowania zbiorowego zarządu ze względu na kształt systemu podziału i wypłaty przychodów z opłat, o których mowa w art. 20 pr. aut.

[1] Wg danych na koniec poszczególnych lat sprawozdawczych przedstawionych w piśmie z dnia 11 października 2021 roku.
[2] Art. 21^1 oraz 21^3 pr. aut.

W odniesieniu do pola eksploatacji *publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym*, Minister ustalił natomiast, że ZASP sprawuje zbiorowy zarząd w stosunkowo niewielkiej skali, nie na tyle jednak małej, by mogło to przesądzić o cofnięciu zezwolenie na tym polu eksploatacji, szczególnie, w obliczu dynamicznego rozwoju eksploatacji utworów na tym polu eksploatacji.

W związku z powyższym Minister uznał, że w sprawie zachodzą przesłanki do cofnięcia Zezwolenia ZASP na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi w odniesieniu do pól eksploatacji *wprowadzanie do obrotu, użyczenie, najem, publiczne wykonanie* oraz *wyświetlanie.*

II. W odniesieniu do zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi przez ZASP:

- W zakresie podmiotów praw pokrewnych, których prawami zbiorowo zarządza ZASP:

W zakresie praw pokrewnych, Minister ustalił, że ZASP zarządza zbiorowo wyłącznie prawami aktorów oraz tancerzy. W piśmie z dnia 20 grudnia 2018 roku w odniesieniu do praw pokrewnych, ZASP wskazał, iż *widzi potrzebę prowadzenia przez ZASP zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w zakresie: a) artystów wykonawców aktorów (w tym aktorów teatralnych, filmowych, serialowych, radiowych, wykonujących dubbing); b) artystów wykonawców tancerzy* (k. 17). Pismem z dnia 6 kwietnia 2019 roku, Minister zwrócił się o wyjaśnienie czy ZASP nie wykonuje zbiorowego zarządzania oraz nie pobiera wynagrodzenia na rzecz aktorów w związku z ich artystycznymi wykonaniami w charakterze solistów śpiewaków (k. 45). Pismem z dnia 7 maja 2019 roku, ZASP wyjaśnił, że *przez solistów śpiewaków, rozumie aktorów wykonawców wykonujących główne partie w formach takich jak opera, operetka. Jeżeli takie wykonanie jest elementem wykonywania przez takie osoby roli aktorskiej, to takie artystyczne wykonanie traktujemy jako artystyczne wykonanie roli aktorskiej i jest rozliczane jak rola aktorska.* W tym samym piśmie ZASP wskazał, że *artyści wykonawcy aktorzy nie zwracają się do ZASP o wypłatę wynagrodzeń z tytułu korzystania z ich artystycznych wykonań w charakterze artystów śpiewaków* (k. 67). W związku ze sprzecznością powyższych stwierdzeń, Minister pismem z dnia 2 lipca 2021 roku wezwał ZASP do potwierdzenia czy powyższe należy rozumieć w ten sposób, że ZASP twierdzi, iż zarządza prawami artystów śpiewaków wyłącznie w zakresie wykonań będących równocześnie rolami aktorskimi i w związku z tym artyści śpiewacy, których prawami zarządza ZASP mieszczą się w użytym w Zezwoleniu pojęciu *aktorzy* (k. 190). Pismem z dnia 22 lipca 2021 roku ZASP potwierdził*, iż zarządza prawami artystów wykonawców solistów śpiewaków wyłącznie w zakresie wykonań będących równocześnie rolami aktorskimi* oraz że *jeżeli artystyczne wykonanie solisty śpiewaka stanowi jednocześnie wykonywanie roli aktorskiej, to takie artystyczne wykonanie ZASP traktuje jako artystyczne wykonanie roli aktorskiej podlegające rozliczeniu w ramach repartycji jako rola aktorska. W takim ujęciu artyści*

śpiewacy, których prawami zarządza ZASP mieszczą się w użytym w Zezwoleniu pojęciu „aktorzy" (k. 195).

W związku z powyższym Minister stwierdził, że w sprawie zachodzą przesłanki do cofnięcia Zezwolenia ZASP w zakresie, w jakim nie wykonuje on zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi, tj. w odniesieniu do praw solistów śpiewaków, na wszystkich objętych Zezwoleniem polach eksploatacji. Ponadto, w związku z ustalonym zakresem podmiotowym wykonywania zbiorowego zarządu prawami autorskimi oraz prawami pokrewnymi, w niniejszej sprawie zachodzi przesłanka do cofnięcia zezwolenia ZASP w zakresie pobierania wynagrodzenia na rzecz uprawnionych innych niż aktorzy i tancerze (objętego dotychczasową częścią II Zezwolenia[3]).

- W zakresie pól eksploatacji, na których ZASP zbiorowo zarządza prawami pokrewnymi:

W odniesieniu do pól eksploatacji objętych Zezwoleniem ZASP, na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach z działalności ZASP za lata 2016-2020 oraz wyjaśnień ZASP zawartych w pismach z dnia 12 grudnia 2018 roku, 19 stycznia 2021 roku, 22 lipca 2021 roku, 11 lipca 2021 r., 4 kwietnia 2022 r. oraz 8 czerwca 2022 roku, Minister ustalił, że liczba zawartych umów z użytkownikami w odniesieniu do praw pokrewnych na przestrzeni lat 2016-2020 nie spadła poniżej:

1) 28 w przypadku pola eksploatacji *nadawanie* (a także wg stanu na dzień 22 lipca 2021 roku),
2) 90 w odniesieniu do pola eksploatacji *reemitowanie* (a wg stanu na dzień 22 lipca 2021 roku - 79 umów),
3) 16 umów w odniesieniu do pól eksploatacji *odtwarzanie* i *wyświetlanie* (wg stanu na dzień 22 lipca 2021 roku – 19 umów na polu eksploatacji *wyświetlanie*),
4) 7 na polach eksploatacji *utrwalenie, zwielokrotnianie* i *wprowadzenie do obrotu*.

Ponadto z danych zawartych w sprawozdaniu ZASP za rok 2019 oraz 2020 wynika, iż kwoty pobranych wynagrodzeń za korzystanie z przedmiotów praw pokrewnych, wg danych na koniec tych lat sprawozdawczych, nie spadły poniżej:

1) 25 236 781, 18 PLN, w przypadku pola eksploatacji *nadawanie*,
2) 2 223 122,92 PLN w przypadku pola eksploatacji *reemitowanie*,
3) 132 723,34 PLN w przypadku pola eksploatacji *odtwarzanie,*
4) 215 539,84 PLN w przypadku pola eksploatacji *wyświetlanie,*
5) 18 377,49 PLN w przypadku pola eksploatacji *utrwalanie* i *zwielokrotnianie*.

Ponadto, w związku z korzystaniem na polu eksploatacji *wprowadzenie do obrotu* w 2020 roku ZASP uzyskał przychody z praw pokrewnych w wysokości 125 000 PLN.

[3] Przy czym część ta została usunięta w całości z Zezwolenia na mocy punktu IV niniejszej decyzji, co wyjaśniono w części III uzasadnienia.

Dokonując powyższych ustaleń nie uwzględniono wniosków dowodowych PIKE, aby ZASP w ramach niniejszego postępowania przedstawił dokumenty w postaci umów zawartych zarówno z uprawnionymi jak i z użytkownikami na polach eksploatacji *reemitowanie*, *nadawanie, odtwarzanie* oraz *wyświetlanie*, wraz ze wskazaniem wysokości przychodów w poszczególnych latach w okresie 2016-2021 z każdej z poszczególnych umów na tych polach eksploatacji (k. 222). Uwzględnienie tego wniosku wymagałoby włączenia do akt sprawy znaczącej liczby umów, co istotnie wpłynęłoby na czas załatwiania sprawy, a nie było konieczne. W toku przeprowadzonego postępowania, uznano za prawdziwe spójne informacje i dane zawarte w pismach ZASP składanych w jego toku oraz w sprawozdaniach z działalności ZASP za lata 2016 - 2020.[4] Należy podkreślić również, że prawdziwości tych danych nie zaprzeczyła PIKE, podnosząc wyłącznie brak wystarczającego wykazania ich prawdziwości przez ZASP. W piśmie z dnia 9 maja 2022 roku, PIKE podniosła co prawda brak wiarygodności przedstawianych przez ZASP informacji o liczbach zawieranych umów, w związku z faktem, iż w piśmie z dnia 23 lipca 2019 roku ZASP twierdził, że posiada 151 umów na samym polu eksploatacji *reemitowanie*, podczas gdy już w piśmie z dnia 22 lipca 2021 roku, liczba umów zawartych na wszystkich polach eksploatacji nie przekraczała 149, w tym umowy na polu eksploatacji reemitowanie miały stanowić jedynie 79 (k.223). Należy jednak podkreślić, że zmiana liczby umów zawartych na polu eksploatacji reemitowanie została odzwierciedlona w treści sprawozdań ZASP za lata 2018 i 2019, dane te są więc spójne, a niniejsza decyzja oparta została o niesprzeczne ze sobą dane z kilku kolejnych lat sprawozdawczych. W tym miejscu należy też zwrócić uwagę, że niektóre informacje oczekiwane przez PIKE, w szczególności wynikające z konkretnych postanowień umownych, mogą być objęte ochroną jako tajemnica przedsiębiorcy i jako takie nie mogłyby być udostępnione PIKE.

PIKE wnosiła również o zobowiązanie ZASP do przedstawienia porozumienia z dnia 24 marca 2015 roku zawartego przez ZASP ze Związkiem Artystów Wykonawców STOART, dotyczącego współpracy na polu eksploatacji publiczne odtwarzanie (k. 160). Wskazany przez PIKE dokument Minister uznał za niemający znaczenia dla sprawy. Istotą zawierania porozumień, o których mowa w art. 47 uzz, jest nie zaprzestanie wykonywania zbiorowego zarządzania przez ozz, a jedynie wykonywanie pewnych czynności z zakresu zbiorowego zarządu w imieniu danej organizacji przez inną organizację. Istnienie porozumienia i jego treść nie mogą więc stanowić dowodu na niewykonywanie zbiorowego zarządu. Sam fakt zawarcia porozumienia nie stanowi sam w sobie również dowodu na jego wykonywanie, może natomiast świadczyć o zakładanej przez strony porozumienia potrzebie jego wykonywania w zakresie stanowiącym przedmiot porozumienia. Zgodnie bowiem z przepisami uzz organizacje zbiorowego zarządzania w ramach sprawowanego przez siebie zbiorowego zarządu mogą zawierać porozumienia

[4] Treść sprawozdań z działalności ZASP za lata 2011-2020 jest Ministrowi znana z urzędu, o czym poinformował strony pismami 24 stycznia 2019 roku, 4 listopada 2019 roku oraz 23 marca 2022 roku (K. 32,165 oraz 208).

dotyczącego wykonywania czynności zbiorowego zarządzania, a w określonych w ustawie przypadkach, są zobowiązane do zawarcia porozumienia. Zawarcie porozumienia między organizacjami zbiorowego zarządzania należy uznać za sytuację pożądaną przez ustawodawcę, zmierzającą do racjonalnego i jak najmniej uciążliwego dla użytkowników sprawowania zbiorowego zarządu.[5] Na marginesie należy zaznaczyć, że samo deklarowanie przez ZASP zawarcia przedmiotowego porozumienia jest faktem znanym Ministrowi z urzędu, o czym informował on Strony wskazując, iż Ministrowi znana jest z urzędu treść sprawozdań z działalności ZASP za lata 2011 – 2020. Sprawozdaniami objęte są natomiast informacje o zawartych przez ZASP porozumieniach z innymi organizacjami zbiorowego zarządzania.

W odniesieniu do zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi, PIKE wniosło ponadto o powołanie biegłego lub zakomunikowanie stronom zakresu znaczeniowego pojęcia *utwór audiowizualny*. Minister nie uznał tego wniosku za zasadny. Należy podkreślić, że jest to pojęcie ustawowe. Organ natomiast nie jest zobligowany do komunikowania stronom, przed wydaniem rozstrzygnięcia, wykładni pojęć ustawowych, dokonywanej przez organ w toku stosowania przepisów, nie jest to bowiem fakt znany organowi z urzędu. Ustalenie wykładni przepisów nie może również stanowić przedmiotu opinii biegłego.[6] W ramach argumentacji zmierzającej do uzasadnienia powyższego wniosku PIKE podniosło konieczność ustalenia czy na polach eksploatacji *nadawanie, reemitowanie* i *publiczne odtwarzanie* dochodzi do eksploatacji wyłącznie utworów audiowizualnych, czy również innych utworów i przedmiotów praw pokrewnych (k. 158). Podnosząc wskazaną wyżej wątpliwość PIKE przytoczyło treść art. 70 ust. 1 pr. aut., pomijając jego początek, a co za tym idzie fakt, iż przytoczony artykuł statuuje wyłącznie domniemanie, iż *producent utworu audiowizualnego nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu wyłączne prawa majątkowe do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości*. Kluczowe jest jednak, iż przepis ten nie ma znaczenia w niniejszej sprawie, ze względu na fakt, iż nie znajduje on zastosowania do artystycznych wykonań, a tylko w tym zakresie ZASP zbiorowo zarządza prawami podmiotów uprawnionych w związku z eksploatacją utworów audiowizualnych na ww. polach eksploatacji. Prawa majątkowe przysługujące artystom wykonawcom określone zostały w art. 86 ust. 1 pkt 2) pr. aut. i przepis ten obejmuje również wskazane przez PIKE pola eksploatacji. Natomiast relacje między producentem utworu audiowizualnego a artystą wykonawcą zostały uregulowane w art. 87 pr. aut., który również nie przewiduje imperatywnego skutku w zakresie przeniesienia praw do artystycznego wykonania na producenta utworu audiowizualnego. Przepis ten ponadto potwierdza raz jeszcze, iż w trakcie eksploatacji utworu audiowizualnego może dochodzić do eksploatacji artystycznego wykonania i to na wszystkich znanych polach eksploatacji. Wyłącznie na

[5] Podobnie K. Wojciechowski (w:) red. R. Markiewicz, *Ustawy Autorskie. Komentarz*, tom II, str. 2575.

[6] Tak NSA w wyroku z 23.4.2008 r. (II OSK 1845/06, Legalis) *Przedmiotem opinii biegłego są okoliczności dotyczące stanu faktycznego rozpatrywanej sprawy, wobec tego nie jest dopuszczalne powołanie biegłego co do obowiązywania i stosowania oraz wykładni przepisów prawa.*

marginesie należy zaznaczyć, że ze względu na złożone zagadnienia intertemporalne, na które wskazał ZASP w piśmie z dnia 23 listopada 2020 roku (k. 172-173), mimo krytyki tego stanowiska przedstawionej przez PIKE (k. 226), należy brać pod uwagę, że nie we wszystkich sytuacjach przepis ten może znaleźć zastosowanie.

Ponadto pismem z dnia 14 kwietnia 2022 roku (k. 227), PIKE wniosło o przeprowadzenie dowodu z artykułu prasowego, na okoliczność prezentowania publicznie przez ZASP oraz TVP stanowiska, co do braku uprawnień aktorów do wynagrodzenia z tytułu eksploatacji utworów audiowizualnych. Minister uznał, że fakt wygłoszenia ww. twierdzeń nie ma znaczenia dla sprawy. Źródłem praw przysługujących artystom wykonawcom są przepisy powszechnie obowiązującego prawa, nie zaś publiczne wypowiedzi osób niestanowiące stanowiska stron w postępowaniu administracyjnym. Ponadto, jak zdaje się wskazywać również PIKE, przytoczone wypowiedzi dotyczą z dużym prawdopodobieństwem dodatkowego wynagrodzenia dla artystów wykonawców z tytułu eksploatacji utworu audiowizualnego, które to wynagrodzenie zgodnie z brzmieniem art. 70 ust 2^1 pr. aut. w obecnym stanie prawnym rzeczywiście nie przysługuje w przypadku eksploatacji utworów audiowizualnych na polach *reemitowanie* oraz *publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym*. Nie zmienia to jednak faktu, iż na rzecz artystów wykonawców w sposób pierwotny powstają prawa określone w art. 86 ust. 2 i 3 pr. aut., w odniesieniu do których art. 87 pr. aut. przewiduje przejście praw na producenta w sytuacji zawarcia umowy o współudział w realizacji utworu audiowizualnego, o ile jednak umowa ta nie stanowi inaczej. Dodatkowo prawa te są objęte w zakresie pola eksploatacji reemitowanie obligatoryjnym zbiorowym zarządem, co oznacza, iż ustawodawca uznał szczególną potrzebę sprawowania zbiorowego zarządu na tym polu eksploatacji w odniesieniu do tych praw (art. 92 w zw. z art. 21^1 pr. aut.).

W związku z powyższym Minister stwierdził, że w zakresie pól eksploatacji *reemisja, nadawanie, publiczne odtwarzanie, a także wyświetlanie w zakresie pobierania wynagrodzenia, o którym mowa w art. 70 ust. 2^1 pkt 1,* w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki do stwierdzenia niewykonywania w toku dotychczasowej działalności przez ZASP zbiorowego zarządu prawami pokrewnymi aktorów i tancerzy bądź jego wykonywania w niewielkiej skali i w związku z tym cofnięcia zezwolenia ZASP na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi na tych polach eksploatacji.

W zakresie pól eksploatacji <u>*najem i użyczenie*</u>, w piśmie z dnia 7 maja 2019 roku ZASP wskazał, że z uwagi na zanikanie tradycyjnej sfery najmu egzemplarzy audiowizualnych, nie realizuje wynikającego z treści zezwolenia uprawnienia (k. 65). Minister wezwał ZASP do uzasadnienia potrzeby zbiorowego zarządzania na polach eksploatacji najem i użyczenie. Pismem z dnia 11 listopada 2019 roku ZASP uzasadnił, iż istnieje potrzeba posiadania przez ZASP uprawnień w zakresie zbiorowego zarządzania na polach eksploatacji najem oraz użyczenie egzemplarzy

w odniesieniu do praw pokrewnych aktorów i tancerzy, ze względu na fakt, iż ZASP jest jedyną organizacją zbiorowego zarządzania prawami tych kategorii uprawnionych, a wynagrodzenie należne artystom wykonawcom na podstawie art. 70 ust. 2^1 pkt 1 pr. aut., z tytułu korzystania z utworów audiowizualnych na polu eksploatacji *najem* objęte jest obowiązkowym pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania (k. 130-132). *Brak posiadania przez ZASP uprawnień w zakresie najmu i użyczenia egzemplarzy utworów audiowizualnych oznaczałby, iż ustawowe prawo do wynagrodzenia dla uprawnionych artystów wykonawców aktorów i tancerzy nie mogłoby być wykonywane w zakresie zbiorowego zarządzania również w wypadkach gdy pośrednictwo właściwej organizacji zbiorowego zarządzania jest obowiązkowe. Miałoby to miejsce pomimo tego, iż uprawnieni artyści wykonawcy w istniejącej praktyce, wobec złożoności form i miejsc eksploatacji, chcą aby ich prawa były wykonywane w ramach zbiorowego zarządzania w pełnym zakresie, nawet na polach eksploatacji, które z uwagi na rozwój technologiczny są polami okresowo nieaktywnymi lub mało aktywnymi.* Minister uznał, iż w związku z treścią obowiązujących przepisów przewidujących obowiązkowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania w odniesieniu do poboru wynagrodzenia należnego artystom wykonawcom na polu eksploatacji najem egzemplarzy, istnieje potrzeba posiadania przez ZASP zezwolenia w zakresie tego pola eksploatacji w odniesieniu do praw pokrewnych. Stwierdzono natomiast podstawę do cofnięcia zezwolenia ZASP na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi na polu eksploatacji *użyczenie*.

W odniesieniu do zarządzania prawami pokrewnymi na polu eksploatacji *wprowadzanie do obrotu*, Minister pismem z dnia 23 marca 2022 roku, wezwał ZASP do złożenia wyjaśnień poprzez przedstawienie informacji o liczbie zawartych z użytkownikami umów o korzystanie z praw pokrewnych na tym polu eksploatacji wg stanu z końca poszczególnych lat sprawozdawczych 2016-2021. W związku z rozbieżnością między danymi przedstawionymi przez ZASP w odpowiedzi na to wezwanie zawartej w piśmie z dnia 4 kwietnia 2022 roku (k. 212-215) a danymi zawartymi w sprawozdaniach z działalności ZASP za lata 2016-2020, Minister nabrał wątpliwości co do zakresu sprawowania zbiorowego zarządu przez ZASP. W konsekwencji postanowił dopuścić dowód z zawartych przez ZASP umów o korzystanie z praw pokrewnych na polu eksploatacji wprowadzenie do obrotu obowiązujących na koniec roku 2020 oraz 2021 r. (k. 267). ZASP przedłożył kopie umów, które Minister uznał za wystarczające dla stwierdzenia braku podstaw do cofnięcia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi na tym polu eksploatacji (k. 272-408).

W odniesieniu do pola eksploatacji *publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym*, Minister ustalił, że ZASP sprawuje zbiorowy zarząd w stosunkowo niewielkiej skali, nie na tyle jednak małej by mogło to przesądzić o cofnięciu zezwolenia na tym polu eksploatacji,

szczególnie w obliczu dynamicznego rozwoju eksploatacji utworów oraz przedmiotów praw pokrewnych na tym polu eksploatacji.

III. W odniesieniu do zmiany Zezwolenia w zakresie, w jakim konieczne jest jego dostosowanie do nazw pól eksploatacji określonych w art. 50 pr. aut.:

Dostosowując treść zezwolenia ZASP do aktualnej treści art. 50 pr. aut., wprowadza się poprawne terminologicznie nazwy pól eksploatacji *zwielokrotnianie*, *publiczne odtworzenie* oraz *publiczne udostępnianie artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym*. Ponadto Minister usunął z treści Zezwolenia wyrażenie „w tym do pobierania wynagrodzenia". Należy wskazać, że obecnie art. 3 ust. 1 lit. b uzz przesądza, że pojęciem zbiorowego zarządzania, którym posłużono się w treści Zezwolenia, objęte jest zarówno udzielanie licencji, jak i pobieranie wynagrodzenia w sytuacjach, w których ustawa nie przewiduje konieczności uzyskania zgody uprawnionego lub przewiduje dodatkowe wynagrodzenie. Nie ma więc potrzeby wyszczególniania tego uprawnienia organizacji zbiorowego zarządzania w treści Zezwolenia, w odniesieniu do pól eksploatacji wskazanych w tej treści jako objęte uprawnieniem ozz do wykonywania zbiorowego zarządu w pełnym zakresie. W przypadku Zezwolenia ZASP dotyczy to także dotychczasowego punktu II Zezwolenia w odniesieniu do wszystkich pól eksploatacji w nim wskazanych, z wyłączeniem pola eksploatacji *wyświetlanie utworu audiowizualnego w kinach*, w odniesieniu do którego zakres dotychczasowego Zezwolenia ograniczał się wyłącznie do pobierania wynagrodzenia i nie może zostać poszerzony w przedmiotowym postępowaniu.

W związku z powyższym, Minister postanowił jak w sentencji.

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego[7]

Jarosław Sellin

Pouczenie

Na podstawie art. 127 § 3 w zw. z art. 129 § 2 kpa strona niezadowolona z niniejszej decyzji może zwrócić się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Wniosek taki winien zostać złożony na adres: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa. Na niniejszą decyzję strona może także wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

[7] Na podstawie § 2 ust. 2 pkt 13 zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 marca 2022 r. w sprawie podziału czynności pomiędzy ministra, sekretarzy stanu, podsekretarza stanu i dyrektora generalnego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. Urz. MKiDN z 2022 r., poz. 13).

w Warszawie bez korzystania z prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 3 § 2 pkt 1, art. 13 § 1 i § 2, art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r., poz. 329 z późn. zm., zwanej dalej PPSA)). Przy wniesieniu skargi ten, kto ją wnosi, obowiązany jest do uiszczenia opłaty sądowej. Opłatę sądową uiszcza się gotówką do kasy właściwego sądu administracyjnego lub na rachunek bankowy właściwego sądu (art. 214 § 1 w związku z art. 219 PPSA). W niniejszej sprawie będzie to wpis stały w wysokości 200 zł (art. 230 PPSA w związku z art. 233 tej ustawy oraz w związku z § 2 ust. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 16 grudnia 2003 r. (tj. Dz.U. 2021, poz. 535)). Przy uiszczaniu opłaty – zarówno gotówką do kasy właściwego sądu administracyjnego, jak i na rachunek bankowy tego sądu – należy wskazać tytuł wpłaty, rodzaj pisma, od którego wpis jest uiszczany, oraz sygnaturę akt sądowych (§ 5 ust. 1 Rozporządzenia). Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie zostanie uiszczona należna opłata. Nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych strona, której przyznane zostało prawo pomocy w postępowaniu przed sądem administracyjnym (prawo pomocy) w zakresie określonym w prawomocnym postanowieniu o przyznaniu tego prawa. Prawo pomocy może być przyznane stronie na jej wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych. Prawo pomocy może być przyznane w zakresie całkowitym lub częściowym. Szczegółowe zasady ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych oraz zasady przyznawania pomocy prawnej określone zostały w dziale V rozdziale 3 oddziale 2 PPSA. W trakcie biegu terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy strona może zrzec się prawa do wniesienia wniosku wobec Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Z dniem doręczenia Ministrowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku przez ostatnią ze stron postępowania decyzja staje się ostateczna, prawomocna i podlega wykonaniu.

Otrzymują:

1) Pan Andrzej Gajewski, pełnomocnik ZASP, Al. Ujazdowskie 45, 00-536 Warszawa,
2) r. pr. Wojciech Szymczak, pełnomocnik PIKE, Kancelaria Prawna Media s.c., ul. Łąkowa 21/17, 61-879 Poznań.
2 egz. aa.